

Kulhult

Bidrag till byns historia.

Kulhult är en ensamgård och har aldrig skiftats. Flera torp har funnits på Kulhults ägor. Ett av dessa är kvar, nämligen Sandkulla.

Allmänt om Kulhult

Kulhult består av 1/4 mantal och har en areal av 97 hektar. Kulhult grän-
sar i norr till Harsbol, i öster till Klämmestorp, i söder till Tällekullen, i syd-
väst till Börstabol och i väster till Bankaby.

Kulhult har aldrig skiftats och det finns ingen lantmäterikarta upprättad
över Kulhult. Det gör det svårare om vi skall försöka se var på ägorna det
funnits torp i gamla tider. De enda kartor från äldre tider som vi kan ha till
hjälp är då häradskartan från 1881 samt konceptkartan till denna från åren
1876 – 1878 och i någon mån också generalstabskartan från ungefär samma
tid.

Men det finns en enkel karta från 1639, den s.k. geometriska ägoavmät-
ningen. Den upptar bara åkrar och ängar. Skog och utmark är inte medtaget.
Denna enkla karta redovisar några intressanta uppgifter, bland annat att
Kulhult då var ett kronotorp. Någon skattläggning hade inte skett, mantal-
sättning hade inte gjorts. Kartan visar en äng i norr om cirka 500 alnar i fyr-
kant samt ett åkergräde i söder som var ungefär 600 alnar i fyrkant. Hustom-
ten var belägen på åkergrädets norra del. Intill hustomten norr om denna
fanns två åkrar. Dessutom fanns fyra mindre åkrar söder om hustomten.
Utsädet till dessa åkrar uppgick tillsammans till 1 ½ tunna. Ängen i norr
uppgavs ge 20 lass hö. Slutligen uppgavs att torpet ligger på häradsmarken.
Detta bör nog tolkas så att Kulhult ännu inte var skattlagt.

I Kulhult finns idag en gård. Mer än en gård har sannolikt aldrig funnits
här. Däremot har det funnits torp och torpare på ägorna, ända sedan 1600-
talet. Byanamnet skrevs i gamla tider Kålhult eller Kolhult. Ända fram till
omkring mitten av 1900-talet uttalades det också i bygdens dialekt Kolhult,
med en dragning åt bokstaven ö i första leden.

Kulhult är således fortfarande en ensamgård. Kanske att beteckningen by
är felaktig, eftersom här bara finns en gård. Hustomten har förmodligen all-
tid legat där den ännu ligger, utmed häradsvägen som leder från Tällekullen
i söder till Ödeshög. Kulhult ägs sedan 1960-talet av Gösta Gustafsson i
grannbyn Börstabol. I mangårdsbyggnaden i Kulhult bodde Helge Fransson
fram till 2005. Hans föräldrar har tidigare ägt och brukat Kulhult.

Vägar och stigar.

Från häradsvägen viker strax norr om gårdshuset i Kulhult en mindre
väg av österut till Klämmestorp. För drygt hundra år sedan var den en stig,
enligt generalstabskartan. Några hundra meter söder om hustomten i Kulhult
leder en väg västerut till Petersburg på Bankaby ägor. Förr var den en stig

och på den kom man till torpen Mossebo och Staffansgatan, i nu nämnd ordning. Från Petersburg gick en stig vidare genom skogen till Stavreberg.

Från torpet Staffansgatan gick i gamla tider en stig norrut, förbi Daniels torp och kom sedan ut till häradsvägen vid torpet Sandkulla i norr.

Vid Kulhults gräns mot Bankaby låg enligt häradskartan på 1870-talet en stor åker, med utsträckning på både Kulhults och Bankabys marker. Den har i senare tid kallats Stridamossen. 1932 skedde en stor dikesgrävning som gjorde de låglänta markerna här åtskilligt torrare. Det var *Strida-pöjka, det var Oskar i Daglösa med flera. Det var ett glatt och sorgfritt gäng, som drack pilsner och hade skojigt, men som också uträttade ett tungt och hårt arbete.* Så berättade en person om detta arbetsgäng.

Torp på Kulhults ägor

Redan på 1600-talet bodde människor på Kulhults ägor. Detta framgår av kyrkoböcker och domböcker. I domboken från 1681 finns uppgift om att Anders i Klämmestorp klagade på Tore i Kulhult (Kålhult). Orsaken var att *Tore hävdar ett torp Sunneryd med åtskilliga goda ägor, rustnings- och kronohemmanet Klämmestorp till stor skada. Beslutades att befallningsmannen Anders Skog och länsmannen Harald Arvidsson samt två närbelägna nämndemän skulle syna ärendet.*

Troligen kom Tore och Anders överens. Detta ärende kom inte upp mera vid tinget. Detta torp, Sunneryd, låg således på gränsen mellan Klämmestorp och Kulhult. Enligt Gösta Gustavsson som idag äger Kulhult, kan detta torp ha legat utmed den väg som idag går mellan Klämmestorp och Kulhult. I slutet av 1800-talet låg enligt häradskartan där en backstuga. Kanske kan den ha varit föregångare till det gamla torpet Sunneryd?

Vi får gå lite längre fram i tiden innan vi får mera kunskaper om torpens människor. Vid mitten av 1750-talet tycks det nästan samtidigt ha funnits fyra eller fem familjer i torp på Kulhults ägor. Därefter tycks detta fortsätta under hela 1700-talet. De flyttade ofta. Torparfamiljerna avlöste varandra i en jämn ström. Det var ibland rena *vandrarhemmet*. För 1700-talet är det svårt att påvisa vilka torp de olika familjerna brukat.

Enligt muntlig tradition skall det en gång på Kulhults marker ha funnits åtminstone fem torp eller backstugor. Uppgiften kommer från Frida i Kulhult, Farmans hustru. Vi har från muntlig tradition och från skriftliga handlingar belägg för följande torp på Kulhults ägor:

Torpet Sunneryd är omnämnd i domboken 1681. Det förekom då i en tvist mellan Anders i Klämmestorp och Tore i Kulhult. Detta torp bör således ha legat någonstans utmed gränsen mellan de båda byarna. Tvisten slutade med att torpet förklarades höra till Kulhult. Kanske kan det då vara identiskt med det som senare kallades Honungslyckan, där familjen Vissman bodde, se nedan.

Torpet Mossebo låg på södra sidan av vägen som leder mot Petersburg och på norra sidan av Svinamossen. Där kan man ännu skönja lite av gammal odling, stenvägg och stenrösen samt en del växter som kan sättas i sam-

band med gamla torp. Harry Viss har berättat om att ett torp låg här. Detta torp var kanske det första av torpen på Kulhults ägor som övergavs. Det tycks också ha varit så att namnet Mossebo är det äldsta av torpnamnen på Kulhults ägor. Möjligen fanns flera förpantningar, knutna till Mossebo. Kanske torpet Staffangatan från början sorterade under Mossebo?

Torpet Staffangatan låg ett par hundra meter längre fram utmed vägen till Petersburg, inte så långt från gränsen mot Bankaby. Här finns grundstenar efter torpet, lämningar av matkällare och här finns gott om odlingsrösen och de gamla åkerlapparna kan lätt skönjas.

Daniels torp låg några hundra meter norr om Staffangatan och även här kan stengrunderna lätt återfinnas. Här står syrenbuskar och ett gammalt äppleträd ännu kvar, liksom gamla torpväxter.

Torpet Sandkulla, eller Vissastället, finns fortfarande kvar med sina gamla byggnader utmed vägen mot Harsbol och nära Harsbols gräns.

Vissmanstorpet låg österut, nära gränsen mot Klämmestorp och ett par hundra meter norr om den väg som från Kulhult leder mot Klämmestorp. Det finns idag ingen muntlig tradition eller några skriftliga urkunder som styrker antagandet. Kanske kallades detta torp i gamla tider för Sunneryd, se ovan. Det är med stöd av uteslutningsprincipen vi har förlagt Vissmanstorpet till denna plats. Att ett torp har legat här är helt klart. Ännu finns på platsen bevis för detta. Det finns också en muntlig tradition om att åkerlyckan kallades Honungsslyckan.

Som nämnts ovan har inget skifte skett av Kulhult. Någon lantmäterikarta finns inte. Den karta som vi har är då häradskartan samt konceptkartan till denna från omkring 1880. Den upptar tre torp på Kulhults ägor. Ett längst i norr utmed vägen mot Harsbol, som i senare tid kallats Sandkulla. De andra två torpen låg i väster nära gränsen mot Bankeryds ägor, sannolikt Staffangatan och Daniels torp. Det tycks då vara så att torpet Mossebo och Vissmanstorpet då inte fanns längre.

Husförhörlängderna kan i viss utsträckning berätta för oss vilka personer som bott på de olika torpen, dock med undantag för Daniels torp. För detta finns i stället muntlig tradition och andra skriftliga källor som berättar om detta torp. Torpbyggnaden på Daniels torp flyttades nämligen 1891 till Stavreberg, där det fortfarande står på den gård som kallas för Klintagården.

Intressanta människoöden.

Många intressanta och spännande människoöden kan nämnas. Många människor har i Kulhult och på Kulhults ägor har slitit och strävat i fattigdom och nöd.

Jag vill bland dessa nämna Tore Larsson som var ganska flitig gäst vid tingen i gamla tider. Jag vill också nämna Zachris Jonsson och hans familj. Det är inte fattigdom som möter oss där. Men detta var en familj med tio barn. Endast tre av dessa barn nådde vuxen ålder. Livet blev för tungt för

Zachris Jonsson, som den 8 maj 1844 skurit *halsen av sig och begrovs i tysthet enligt häradsrättens dom. Han var gift och 67 år gammal.* Läs mera om dessa personer längre fram i denna berättelse.

Övrigt

Ett begrepp i äldre tider har varit Kulhulta *tall*. Ingen nu levande person torde kunna minnas den tall som ligger bakom detta begrepp. Jag frågade min farmor en gång omkring år 1960. Hon var född på 1870-talet och berättade att denna tall låg nära vägkorsningen där vägen från Börstabol mötte vägen Tällekullen - Kulhult. Hon berättade inget om tallen i övrigt.

Vad vi kan fundera över är om tallen kanske var en tandtall. En sådan som kunde bota tandvärk. Man tog en liten trästicka och rörde vid den onda tanden. Möjligen skulle lite blod komma på stickan också. Sedan stacka man i trästickan i tallen och lämnade ifrån sig tandvärken.

Människorna i Kulhult

I början av 1600-talet var Kulhult bara ett oskattlagt *nybygge eller backstuva som hade mulebete med Tällekullen.* Se vidare nedan.

Omkring år 1636 fanns i Kulhult en bonde, eller brukare, som hette Olof. Kulhult var då ingen gård utan bara ett kronotorp. Men det var troligen Olof som såg till att Kulhult blev skattlagt omkring år 1640.

1655 fanns i Kulhult en bonde som hette Nils. Detta framgår av domboken från vintertinget 1655. Jöns i Ugglehult hade vid tinget besvärat sig över Nils i Kålhult och Anders i Klämmestorp rörande något som hänt vid kavalierimönstringen i Linköping förlidet år. Detaljerna om vad som hänt har jag inte.

Från 1658 berättar domboken att Jacob Ingolfsson i Kålhult klagar över majoren, välborna Arvid Ribbing för hans framfart mot sina underhavande och dem *slå och bastionera låtit.* Troligen blev det inget resultat av klagomålen.

Från 1657 var det Tore Larsson som var bonde i Kulhult. Han hade då av greve Per Brahe fått tillstånd att bruka Kulhult. I samband därmed fick tidigare innehavare flytta till Bodebol. Det var en ryttare med hustru Ingrid och sonen Anders. Se mera härom längre fram.

Den 16 mars 1662 föddes ett barn i Kulhult. Detta korta vittnesbörd kommer från födelseboken i Ödeshögs församling som har några noteringar från 1660-talets början. Därefter började kyrkoböckerna föras från 1693.

Tore Larsson	(1618), bonde i Kulhult
H Ingrid Larsdotter	(1657)
Tore	----,
Ingjäl	----, död 1704 som allmosehjon,

Tore Larsson var son till Lars Toresson och Kerstin Knutsdotter i Kopparp, Ödeshögs socken. Lasse Toresson hade fått Kopparp i förläning på livstid för sina förtjänster som ryttare i Jöns Hanssons kompani. Lasse dog 1661. Hans änka, Kerstin Knutsdotter, fick då ytterligare 12 års skattefrihet på Kopparp. Hon bytte detta mot Kulhult, vilket hennes son Tore skulle få behålla skattefritt.

Tore Larsson förekommer ofta i domboken och därför vet vi en hel del om honom och hans bedrifter. Vi kan anta att han under rusets inflytande hade problem med humöret.

Vid höstetinget 1658 berättar domboken att tinget utsatte vite mellan Tore i Kolhult och Per i Tällekullen. Dessa båda grannar hade tydligen haft någon träta. Rätten satte ett vite av 40 daler för den av dem som först bröt friden. Detta var första noteringen som jag har om Tore i Kolhult. Men Tore skulle sedan förekomma åtskilliga gånger vid tinget.

Vid sommartinget den 13 juni 1659 hade greve Lars Kaggs fogde, Lars Hansson, besvärat sig över Tore Larsson. Orsaken var att Tore hade slagit Olofs hustru i Åby. Detta hade skett i samband med inkrävande av hövdings- och lagmanspenningar. Tore svarade att hon tagit en yxa och skulle hugga honom. Ord stod mot ord och Tore slapp påföljd.

Vid sommartinget den 4 juni 1660 förekom Tore åter inför tinget. Det var Håkan i Folkarp som vid avträddandet av Haddåsen fört med sig klöver och foder trots att han var skyldig en del av räntan. Därför pantades från Håkan en häst, vilken Håkan olovandes återtog. Håkan hävdade då att Tore i Kolhult lovat honom detta. Tore själv nekade till detta. Troligen hade Tore haft något uppdrag som skatteindrivare.

Vid vintertinget den 11 februari 1661 var Tore instämd för att han den 8 januari i Bodebol givit Per i Tällekullen *en pust* och sålunda avbrutit dem emellan åsatt vite.

Vid höstetinget den nio september 1661 klagade Anders Skomakare i Bodebol på Tore i Kolhult. Tore hade för fyra år sedan drivit hans moder hustru Ingrid från Kolhult. Anders Skomakares fader var då i Polen. Han begärde att han och hans mor måtte få tillbaka Kolhult. Tore svarade att greve Brahe beslutat att denna ryttarhustru skulle flytta till det hemman som hennes man tjänste för. Grevens befallningsman Anders Skog uppgav detta vara sant. Därför kunde rätten häri inget göra utan hänvisade klaganden att om detta söka ändring hos *högvälborne Greven*.

Vid vintertinget den 12-13 februari 1662 anklagades Tore i Kolhult för åverkan och slagsmål vid Ödeshögs krog. Han åtalades också för skällsord mot David i Bodebol och för att han på Ödeshögs kyrkbacke skällt ut Anders Persson i Tällekullen. Tore dömdes för detta till 40 daler i böter.

Vid sommartinget den 6 juni 1662 anklagades Per Jönsson i Ugglehult för att han slagit ut sju tänder på Tore i Kolhult. Per Jönsson dömdes därför för *lytes bot* till 16 daler och för sårsmål till 21 daler. Sju tänder utslagna. Det måste ha varit ett våldsamt slagsmål. Fanns det möjligen något släktskap mellan människorna i Ugglehult och Kulhult dessutom?

Vid samma ting kom fortsättningen på målet mellan Tore och Per i Tällekullen. Tore anklagades för att ha avbrutit det vite som var utsatt mellan honom och Per, när han i Börstabil förliden vinter med ord och hugg överfallit Per. Han dömdes därför att böta 40 daler. Men tydligen hade Per slagit tillbaka för han dömdes samtidigt till tre daler i böter för att han givit Tore ett blodvite. Per var nämndeman.

Trätorna mellan Tore i Kolhult och Per i Tällekullen fortsatte. Tore beskyllde Per för att ha tagit 3-4 kannor spannmål i Gyllinge, efter vad Per Jonsson i Gyllinge berättat för Tore. Olof i Sväm, Per i Smedstorp och Björn i Kopparp uppgav att de också hört detta.

Därför kallades Per Jonsson i Gyllinge till nästa ting. Tore anklagade också Per i Tällekullen för att ur häktet ha bortsläppt *en kona, Karin i Holan, som var fängslad för att hon stulit ett halvt nötafall kött* från David i Bodebol. Per nekade till att ha haft något med bevakningen av henne att göra och uppgav *att målsäganden själv släppt henne, tagandes i förlikning en kjortel*. Anders i Klämmestorp uppgav att denna uppgift stämde. Befallningsmannen pålades att till nästa ting framställa *tjuvkonan för att hon för sin missgärning må plikta*. Tore dömdes vid detta ting också för okvädinsord att böta tre daler.

Vid sommartinget den 9-10 juni 1662 anklagades Tore i Kolhult för att ha givit krögerskans piga i Ödeshög ett blodvite och en blånad. Det blev böter, sex daler i treskifte. Vid detta ting dömdes han också för att han slagit sönder en ljusstake och en silverdosa för hustru Karin i Ödeshög, för ett värde av sex daler. Detta avsåg förmodligen det som nämnts om åverkan, se ovan.

Bråket mellan Kolhult och Tällekullen fortsatte. Tore anklagades för att på hemvägen från tinget *ha givit Anders i Tällekullen en pust för det att denne icke ville giva honom vänskap*. Tore dömdes till böter. Därefter sattes nytt vite mellan Per i Tällekullen samt dennes söner Anders och Jon och å andra sidan Tore i Kolhult.

Vid höstetinget den 8 september 1662 påstod Tore att Per i Tällekullen fällt en svedja vid Kolhults hägn och gärdesgård och hävdade att den tillhörde Kolhult. Per svarade att han huggit svedjeländ på samma plats åt Jöns som hade Tällekullen, innan Kolhult blev skattelagt. Tore hävdade att Kolhult förr haft en svedja på samma plats och framkallade som vittne härpå Lars i Glasfall, en man över 60 år.

Denne avlade ed på bok och berättade att för 50 år sedan hade Anders, som då bodde i Tällekullen, en svedja på den tvistiga platsen. Kolhult var då endast *ett oskattlagt nybygge eller backstufva* och hade sitt mulebete med Tällekullen, dock inget hygge.

Dock hade Jöns i Tällekullen för 26 år sedan Jöns på samma plats haft svedjeländ. Med lov och sämja skulle då Olof i Kolhult haft något litet stycke med i samma svedja. Han uppgav vidare att Kolhult blev skattlagt för 26 år sedan. Nämndemännen Nils i Bråten och Sven i Narbäck berättar att Kolhult för 28 år sedan var skattlagt.

Rätten konstaterade att Tores eget vittne bevisade att Kolhult med löfte av Tällekullens bonde Jöns haft del i en svedja på den tvistiga platsen. Därför ansåg rätten att Kolhult var ett avgärda hemman, nyligen skattlagt. Därför dömdes Kolhult *allenast med Tällekullen, som är odalhemman, i skogen*

åtnjuta den rättighet som lag Byggningsbalken 40 kapitel tillåter avgärda hemman.

Samma dag, den 18 april 1698, dog också bonden Tore Larsson i Kulhult. Han var då 80 år gammal, (född 1618). Hans hustru hette Ingrid Larsdotter och hon dog i Kulhult 9 januari 1713, 60 år gammal, således född omkring år 1657. Tore och Ingrid hade kanske ingen son som kunde överta gården i Kulhult. Det var då som Knut Jönsson med sin familj kom till Kulhult. Han var möjligen en svåger till Tore.

Knut Jönsson	(1629), bonde i Kulhult
H Sigrd Larsdotter	(1638)
Knut	1677, död 1709,
Maria	(1681), gift med Anders Persson i Ugglehult 1705
Lars	
Jöns	

I en husförhörslängd från Grännasocknen 1688 återfinns vi Knut Jönsson och Sigrd Larsdotter i Hägna. Där är också sönerna Lars och Jöns upptagna. De kom således till Kulhult och övertog bruket där efter Tore Larsson. Troligen kom de till Kulhult i början av 1690-talet.

Den 4 augusti 1708 dog Sigrd Larsdotter i Kulhult. Hon uppgavs vara 70 år och född i Gränna. Knut Jönsson avled den 30 oktober 1721.

1720 finns anteckningar om en bonde, Anders Larsson med hustru Karin Persdotter i Kulhult. De har tydligen varit här bara en kort tid.

Per Gudmundsson	1698, bonde i Kulhult
H1 Anna Andersdotter	1714,
H2 Karin Persdotter	1707, död 1744
Gudmund	1737
Elin	1740,

Per och Anna gifte sig 1735. Per uppgavs då vara från Öninge och Anna från Ugglehult. Hon var dotter till Anders Person och Maria Knutsdotter. Den sistnämnda hade vuxit upp i Kulhult. Uppgifterna i kyrkoböckerna är få, alla uppgifter har inte införts. Bl. a. har flera barn dött men de är inte omnämnda i födelseboken, trots att de borde blivit födda i Kulhult. Vi saknar också uppgift om när Anna Andersdotter dött. Giftet med Karin Persdotter skedde 1744.

Per Gudmundsson dog av håll och sting i Kulhult den 30 juli 1750. Efter honom fanns under någon tid en bonde i Kulhult som hette Jöns innan Per Gudmundssons son, Gudmund Persson, kunde överta gården. Innan vi redovisar honom skall vi ta en titt på Kulhults ägor.

Den 18 april 1698 dog hustrun Kerstin, en gammal tiggerska på Kulhults ägor. Vi vet inte var hennes lilla stuga låg men vi vet att hon hade det fattigt och därför måste tigga sig fram. Uppgifterna om människor på Kulhults

ägor från denna tid är få. År 1744 dog allmosehjonet Nils på Kulhults ägor i en ålder av 67 år. Även han hade det fattigt, eftersom han skrevs som allmosehjon. Från mitten av 1700-talet började torpen öka i antal på Kulhults ägor.

På 1760-talet bodde i Kulhult en bondefamilj om åtta personer och på ägorna bodde fyra familjer med totalt 16 personer, sammanlagt 24 personer. En av torparna hette David Jonsson.

David Jonsson	1706, torpare
Maria Persdotter	1745
Katharina	1767

David Jonsson var torpare på Kulhults ägor. Han var gift två gånger och båda hans hustrur hette Maria. Vad första hustrun hette i efternamn vet vi inte. Hon dog den 19 april 1760, 67 år gammal. Hon var således född ca 1693 och ca 13 år äldre än David.

David och hans andra hustru fick en dotter, Katharina. Familjen flyttade någon gång 1766-67 till ett torp på Tällekullens ägor. Där dog David Jonsson den 2 mars 1784 av ålderdoms krämpor. Änkan Maja Persdotter dog den 17 november 1800 av svullnad, också hon på Tällekullens ägor.

Dottern Katharina gifte sig 1786 med en torpare och änkling Per Dahlbom på Tällekullens ägor. Efter hans död gifte hon sig med änkling nr 2, Peter Gustafsson, också torpare på Tällekullens ägor. Hon dog där 1824. En son till Peter Gustafsson i hans första äktenskap, Gustaf Petersson, kom på 1820-talet till Kulhults ägor, se längre fram i denna berättelse. Kanske bodde David Jonsson med sin familj på torpet Mossebo.

Johan Persson	1714, torpare
Ingeborg Jonsdotter	1723,
Maria	1757
Sara	1762
Anna	1766

Johan och Ingeborg gifte sig 1750. Båda tjänade då i Holkabergh men efter giftermålet fick de ett torp på Harsbols ägor. Till Kulhults ägor kom de vid mitten av 1760-talet. De bodde dessutom kvar här ganska länge. Ingeborg dog här av bröstsjuka den 6 januari 1780. Johan Persson bodde troligen kvar och den 12 juni 1789 dog *rotegubben för Klämmestorps rote, torparen och änklingen Johan Persson, 74 år gammal*. I kyrkoboken står att Johan Persson var *huvudsvag*.

Jöns Bergman	1717, torpare, f.d. soldat
Karin Hansdotter	1714,
Katharina	1760,

änkan Karin Persdotter 1677, ofärdig,

Jöns hade varit soldat för Östra Haddåsen och gifte sig där med Ingrid Larsdotter, som var från Skorperyd. Efter hennes död gifte han sig 1764 med Karin Hansdotter, som uppgavs vara änka i Kulhult. De bosatte sig därefter på Kulhults ägor. Hos dem bodde också änkan Karin Persdotter, som kanske var mor till någon av dem. Karin Persdotter dog den 21 mars 1777 av ålderdom, 98 år gammal. Hon uppgavs vara torparänka men hennes bakgrund är också okänd.

Jöns Bergman och hans familj lämnade förmodligen Kulhult, kanske någon gång i slutet av 1770-talet. De bodde sedan i Ershult i Stora Åby. Där dog Karin Hansdotter 1790, 75 år gammal. Jöns Bergmans hädanfärd har jag ingen uppgift om.

Anders Arvidsson	1729,
Agneta Andersdotter	1721,
Flickan Maria Zachrisdotter	1759

Anders och Agneta gifte sig 1757 och bosatte sig då på Bankaby ägor. De kom troligen därifrån till ett torp på Kulhults ägor. Deras bakgrund är okänd. Möjligen kom Anders från Mark. Äktenskapet var troligen barnlöst. Flickan Maria Zachrisdotter var troligen från Mark. Omkring 1770 flyttade Anders och Agneta till Granlidens ägor.

Jöns Larsson	1714, bonde, torpare
Karin Zachrisdotter	1720,
Lars	1764,
Stina	1755,
Maria	1760,

Jöns var möjligen först gift med Karin Larsdotter och bodde redan 1755 i Kulhult. 1760 gifte sig Jöns Larsson med Karin Zachrisdotter i Kulhult. De har av allt att döma i början bebott och brukat gården och först vid mitten av 1760-talet står de skrivna som torpare på ägorna. Möjligen bodde de en tid på Harsbols ägor. I början av 1770-talet har de flyttat från Kulhult, okänt vart.

Anders Andersson	1744, skomakare
Maria Jönsdotter	1745,
Anders	1767

Under några år i början av 1770-talet bodde skomakaren Anders Andersson med familj på Kulhults ägor. Närmare uppgifter om dem saknas, men vid vintertinget 1773 blev han instämnd till tinget av inspektoren Johan Blavier. Orsaken var en skuld på 18 daler silvermynt enligt en skuldsedel från den 6 april 1768. Anders erkände skuldens riktighet men bad om anstånd med betalningen i sex veckor. Blavier gick med på detta. Rätten ålade Anders att vid utsatt tid betala sin skuld.

Lars Håkansson	1730, torpare
Elin Eliadotter	1723,
Johan	1759
Anders	----

Denna familj, Lars och Elin med två barn, bodde på Kulhults ägor under några år i början av 1770-talet. Närmare uppgifter om dem saknas. En samtida, också tillfällig familj var Palmberg, nedan.

Daniel Palmberg	1720, f.d. soldat
Maria Månsdotter	1708

Daniel Palmberg kom till Kulhults ägor i början av 1770-talet och har troligen flyttat vidare efter några år, okänt vart. Närmare uppgifter om dem saknas.

Vi ser att det i gångna tider har varit ett stort odlingstryck här på Kulhults ägor, allt för att jorden skulle föda så många människor som möjligt. Enligt en gammal uppgift var markerna helt öppna i gamla tider. Det var öppna ängsmarker från gården och västerut mot gränsen mot Bankaby. En äng här hade i gamla tider namnet Hägnen. Detta namn finns ännu kvar i minnet hos de äldre.

Vi har nu redovisat ett antal familjer på ägorna. Vi skall nu återvända till gården och se vilka ägare och brukare till Kulhult som fanns här under sista delen av 1700-talet.

Gudmund Persson	1737, bonde i Kulhult
Brita Jönsdotter	1740,
Peter	1763, gift 1798 med Katharina Jönsdotter från Kulhult
Samuel	1767, gift med Maria Jönsdotter från Bankaby
Anna	1761, gift 1789 med Israelsson från Klämmestorp
Katharina	----
Maria	1770, död 1773 av kopporna
Jonas	1774, död samma år
Maria	1778, gift 1793 med Arvid Svensson i Svinåsen.
Jöns	1773, (?)

Gudmund var son till Peter Gudmundsson och Anna Andersdotter i Kulhult. De fick som framgår ovan åtta barn. Av dessa dog fyra i späda ålder. Socknemannen Gudmund Persson dog 2 juni 1797 av bröstsjuka. Om Brita Jönsdotters bortgång har jag ingen uppgift.

Under åren 1785 - 1791 bodde familjen i Stavreberg där de innehade den östra gården. Gudmund var för övrigt svåger med bonden Peter Jonsson på den västra gården i Stavreberg. Kulhult var förmodligen utarrenderat under dessa år. Jakob Svensson och Peter Persson finns omnämnda. Efter dessa år i Stavreberg återkom Gudmund med sin familj till Kulhult.

Flera barn fanns i familjen som kunde övertagit föräldragården i Kulhult, men så skedde inte. Sonen Samuel (antecknad som död i kyrkoboken) gifte

sig 1798 med Maria Jonsdotter från Bankaby och var under några år torpare på Kulhults ägor. Sonen Peter gifte sig med Katharina Jönsdotter från Kulhult och var sedan några år torpare på Grimshults ägor. Gården i Kulhult övertogs i stället av Zachris Jonsson, se längre fram. Vi skall nu åter ta en titt ut bland människorna på ägorna.

Det var inte bara torpare som bodde på Kulhults ägor. Här bodde också inhyses och fattighjon, rotehjon och allmosehjon. Ett sådant rotehjon var Stefan Törngren. Han var född 1717 i Bunnström i Gränna landsförsamling. Han var från 1738 till början av 1760-talet soldat för Gyllinge. Han flyttade sedan med sin familj till Holkabergs ägor, sedan till Stora Krokeks ägor, till Klämmestorps ägor och slutligen Kulhults ägor.

Där dog 28 september 1790 *blinda rotegubben, avskedade soldaten Stefan Törngren, 76 år gammal*. Möjligen kan det vara han, Stefan eller Staffan Törngren som gett namn åt torpet Staffansgatan.

En ättling till Stefan Törngren hittade jag för en tid sedan via Internet. Denne ättling var Dave Anderson i Portland i Oregon i USA. Han efterlyste via Internet uppgifter om *Törngren i Gyllinge*. Jag fick se denna efterlysning och har sedan brevväxlat med honom via E-post och berättat för honom om Törngren, om hans familj och om bygden.

Den 13 mars 1774 födde *qvinfolket Lisa Danielsdotter* i Kulhult en dotter som fick namnet Katharina. Lisa var från Norra Bråten och hade tydligen hamnat snett i tillvaron. Hon slutade sina dagar den 6 december 1820 som fattighjon i Fattighuset i Ödeshög. Dottern Katharinas öden har jag inga uppgifter om.

Johan Larsson	1752, torpare
Lisa Jonsdotter	1762, blind, fattig,
Jonas	1781
Peter	1786
Maria	1788
Katharina	1792

Johan och Lisa gifte sig 1779. Båda uppgavs då vara från Fogeryd. Deras bakgrund är i övrigt inte känd. De hade först ett torp på Kulhults ägor. Någon gång efter 1792 kom de till Hårstorps ägor. Johan dog av håll och styng 1805. Lisa uppgavs i husförhörslängden vara blind, och fattig.

Hon är troligen identisk med den Lisken Jonsdotter som dog på Sunnerys ägor 1806. Bouppteckningen efter Johan Larsson visade att de hade en gris på sitt torp. Tillgångarna värderades till sex riksdaler, därav grisen en riksdaler.

Jakob Svensson	1754, torpare, bonde
Ingeborg Jakobsdotter	1752 i Trehörna
Katharina	1784
Annika	1788

Jakob och Ingeborg gifte sig 1780. Han var torparson från Visjö ägor. Hennes bakgrund är okänd. Under kanske ett 10-tal år hade de ett torp på Kulhults ägor. Sedan flyttade de till Ödeshögs Sörgårds ägor. Senare återfinns de på Lyckans ägor och skrivs då som fattighjon. Där dog Ingeborg av venerisk sjuka 12 februari 1813. Den 3 augusti samma år dog även Jakob, men han dog av håll och sting.

Domboken från vintertinget 1785 meddelar att Jakob Svensson då var instämnd av gästgivaren Sven Eliasson i Boet angående en skuld om en riksdaler, 24 skilling och sex runstycken. Allt enligt en skuldsedel från den 8 augusti 1784. Jakob medgav skulden och dömdes att betala, med sex procents ränta samt lagsökningskostnaden, 28 skillingar.

Vid samma ting hade också skattebonden Peter Jonsson i Lyckan instämt Jakob Svensson om att återfå en riksdaler, 20 skilling specie som han den 10 maj förra året utlånat till Jakob. Rätten ålade Jakob att inom fjorton dagar betala sin skuld, samt 28 skillingar för rättegångsbesväret.

Måns Johansson i Svinåsen hade vid hösttinget 1787 instämt bonden Jan Svensson i Sunnesjö med anledning av en skuldfordran. Jan Svensson hade vid en auktion i Kulhult den 26 mars 1787 inropat varor för 11 riksdaler. Det var bonden Jakob Svensson i Kulhult som ”sålde av” och han överlät fordran på Måns Johansson. Rätten ålade Jan Svensson att betala sin skuld.

Under någon tid på 1780-talet bodde torparen Daniel Johansson med hustrun Maria Andersdotter och två barn på Kulhults ägor. Jag har inga närmare uppgifter om dessa.

På 1790-talet fanns torparen Johan Persson och hans hustru Maja Persdotter på Kulhults ägor. Maja var 25 år gammal år 1798, det vet vi om henne. De fick två barn, Peter 1793 och Peter igen 1798. Vi kan gissa att den förstfödde dött, även om ingen notering härom kunnat anträffas. Flera uppgifter om denna familj har vi inte. De flyttade kanske ur socknen.

Anders Johansson Fast	1755, torpare
Stina Abrahamsdotter	---,
Katharina Johansdotter	1780,
Gustaf	1794,

Anders och Stina gifte sig 1793. Han uppgavs vara torpare på Kulhults ägor och hon bodde också där enligt vigselnotisen. Han var änkeman uppger vigselboken. De fick sonen Gustaf 1794. Detta är vad vi vet om dem. De har efter ett par år på Kulhults ägor flyttat vidare.

Anders var sedan salpetersjudare och bodde på Tyrsabols ägor. Han gifte sig där 1802 med Katharina Johansdotter. Jag har inte funnit någon anteckning om när Stina Abrahamsdotter dog. Anders dog på Tyrsabols ägor den 2 maj 1811 av hetsig feber. Katharina gifte sig 1813 med Salomon Oliv.

Den 15 oktober 1800 avled bokbindareänkan Lena Hammarkvist på Kulhults ägor av ålderdoms bräcklighet. Varför bodde en bokbindareänka på Kulhults ägor? Fanns kanske en bokbindare här också? Det framkom vid en

närmare titt i kyrkoböckerna att hon tidigare varit gift med bokbindaren och kyrkvärden Olof Hammarkvist i Gränna. Mannen dog 1763. En dotter, Stina Hammarkvist, gifte sig med Magnus Larsson från Ödeshög och troligen i samband därmed hamnade Lena Hammarkvist på Kulhults ägor. Kanske hade hon också hamnat i ekonomiskt trångmål.

Vi har nu kommit fram till 1800-talets början. Då bodde här en bondefamilj med pigor och drängar i gården samt ute på ägorna fyra torparfamiljer. En av dessa står skriven som skraddare.

Zachris Jonsson	1777 i Heda, bonde i Kulhult
H1 Katharina Hansdotter	1769 i Stora Åby,
H2 Sara Lena Håkansdotter	1785 i Stora Åby
Jonas	1802, död 1807 av vådlig händelse
Johannes	1809, död ?
Kristina	1805, gift med livgr. Peter Skarp
Johan Peter	1807, död samma år, "kvävd"
Johannes	1809, torpare på Kulhults ägor
Anna Greta	1813, död 1831 av tvinsot
Johannes	1816, död 1817 av kikhosta
Johanna Karin	1820, död 1828 av nervfeber
Maria Kristina	1825, död 1842 av slag
Anders Teodor	1835, torpare på Skorperys ägor

Zachris var från Jättingstad i Heda, son till Jonas Nilsson och Anna Greta Zachrisdotter. Han gifte sig 1801 med Katharina Hansdotter och då uppgavs båda vara från Bultsbol. Katharina dog av bröstfeber 1806 och Zachris gifte sig 1807 med Sara Lena Håkansdotter. Zachris var bonde i Kulhult under lång tid.

Enligt husförhörlängden gjorde han sig skyldig till fylleri 1829. Detta var inget ovanligt i dessa tider. Spritkonsumtionen var hög. Den 8 maj 1844 dog Zachris Jonsson under tragiska omständigheter, enligt kyrkoboken hade han *skurit halsen av sig, begrovs i tysthet* enligt häradsrättens dom, 67 år gammal.

De hade många barn, men som framgår ovan dog många i unga år. Det måste ha varit tungt för föräldrarna att se så många barn dö. Av tio barn var tre kvar i livet när Zachris Jonsson lämnade jordelivet. Inget av dessa tre barn övertog gården. Näste ägare och brukare av Kulhult kom utifrån. Det blev Jöns Samuelsson från Lommaryd. Mer härom längre fram.

Vid vintertinget 1819 uppkom en tvist mellan Zachris Jonsson, som då ägde Kulhult, och Jonas Andersson i Angseryd, som då genom sin hustru Elin Nilsson, blivit innehavare av förpantningskontraktet. Jonas Andersson ansågs ha gjort sig skyldig till skogsåverkan genom att hugga och bortföra stora träd, ändå att torpets hägnader var i dåligt skick. Så påstod Zackris Jonsson. Häradsrätten gav honom rätt och dömde Jonas Andersson att böta.

Av Zachris Jonssons tre barn blev sonen Johannes torpare på Kulhults ägor, se längre fram i denna berättelse. Sonen Anders Teodor blev torpare på Skorperys ägor och dottern Kristina blev 1827 gift med livgrenadjären Peter Skarp. Hon fick kanske en *besvärlig resa genom livet*. Peter Skarp är antecknad som ofärdig och dessutom straffad för stölder vid flera tillfällen. De bodde från 1840 på Kushults ägor. Där dog Peter Skarp 1853. Kristina skrivs som *fattig* och dog 1856. Det kan också antecknas att hon troligen då bodde hos sin broder Johannes Zachrisson som vid mitten av 1850-talet förvärvat 1/48 mtl på Kushults ägor.

Jag bör också nämna något om Sara Lena Håkansdotter, Zachris Jonssons änka. Hon hade ju också upplevt samma svåra sorger som sin man. Hon fick ett undantag på gården och levde där fram till den 30 december 1860, då hon dog av bröstsjuka på sitt undantag.

Vi ska nu se vilka som bodde på ägorna, ute i torpen.

Peter Hansson	1762, torpare
H Anna Maja Eriksson	1770 i Harstad,
Jonas	1809, död 1817
Sara	1798, död 1808
Maja Stina	1804 i Rappestad,
Anna Katharina	1807, död 1808
Petrus	1813

Peter och Anna Maja gifte sig 1797. Båda *tjänade* då på Ödeshögs Cappellansgård. Därefter bodde de på annat håll, bl.a. i Rappestad. Därefter kom de till Kulhults ägor 1805 från Bjälbo. De flyttade omkring 1815 till Fogeryds ägor. Där uppgavs de vara fattighjon och bodde i en backstuga. Anna Maja dog på Vadstena kurhus 1829 och Peter dog i sin backstuga 1831.

Johan Vallander	1747 i Rök, skräddare
H Elin Nilsson	1766 i Haurida,
Fredrik	1801 i Rök, död 1813 av rödsot
Karl Niklas	1805, bonde i Åeryd, nämndeman
Elin Månsdotter	1732 i Haurida.

Johan och Elin kom till Kulhults ägor 1802. Johan står angiven som torpare och skräddare och kanske utövade han båda dessa yrken. Hos dem bodde också Elins moder, Elin Månsdotter. Hon dog 1808. Johan dog 1816 av ålderdom, 68 år gammal.

Han är omnämnd i domboken från vintertinget 1816 då han hade instämt torparen Peter Petersson på Tingstads ägor rörande en skuld. Johan hade tydligen en del pengar utlånade.

Vid samma ting hade han också instämt pigan Stina Jonsdotter i Sunne-ryd, också här rörande återbetalning av en skuld.

Det uppges i husförhörslängden att deras torp var ett förpantningstorp. Elin Nilsson flyttade 1817 till Angseryd och gifte sig där med bonden

Jonas Andersson i dennes fjärde äktenskap. Jonas dog 1823 och Elin flyttade till Åeryd. Hon dog där 1846. Där bodde också hennes son, Karl Niklas, bonde och nämndeman.

Det var torpet Mossebo som detta gällde. Den 11 mars 1801 skrevs ett förpantningskontrakt där bonden Peter Gudmundsson bortlämnade torpet Mossebo på 18 år till Jan Fredriksson och hans hustru och barn.

Förpantningssumman var 160 daler, eller 3000 daler kopparmynt. I kontraktet gavs rättighet att *taga nödig hägn och stänge* på gårdens ägor, men Dykeskogen fick fritt disponeras. Detta var något ur kontraktet. Jan Fredriksson var möjligen Johan Vallanders fader.

Vid vintertinget 1819 uppkom en tvist mellan Zachris Jonsson, som då ägde Kulhult, och Jonas Andersson i Angseryd, som då genom sin hustru Elin Nilsson, blivit innehavare av förpantningskontraktet.

Jonas Andersson ansågs ha gjort sig skyldig till skogsåverkan genom att hugga och bortföra stora träd, ändå att torpets hägnader var i dåligt skick. Så påstod Zachris Jonsson. Häradsrätten gav honom rätt och dömde Jonas Andersson att böta.

Sven Vissman	1769 i Säby, torpare, f. grenadjär
Maja Persdotter	1770,
Peter	1801
Johannes	1803

Sven och Maja vigdes 1801. Sven var då grenadjär för Rossholmen. Han blev sedan kommenderad till Pommern och tillhörde sannolikt dem som blev tillfångatagna och var i fransk fångenskap fram till 1810. Då återkom han till Sverige. Då fanns en ny soldat för Rossholmen. Sven kom då till ett torp på Kulhults ägor.

Maja var bonddotter från Östra Haddåsen. Hennes föräldrar var Peter Jonsson och Stina Larsdotter. Omkring 1823 flyttade de till Havrekullen och blev bönder där. Namnet Vissman finns fortfarande kvar på flera håll.

Vissmans torp låg förmodligen i öster, norr om vägen mot Klämmestorp. Det är också antecknat i husförhörslängden att Vissman en tid arrenderade gården av Zachris Jonsson.

Peter Persson	1770 i Åby, torpare
Stina Isaksdotter	1775
Anders	1897
Anna Brita	1805

Peter och Stina uppges ha kommit till Kulhults ägor från Stora Åby 1799. De hade ett torp på Stava ägor 1897, då sonen Anders föddes. På Kulhults ägor föddes dottern Anna Brita 1805. Hon dog 1806 enligt uppgift i husförhörslängden. Familjen flyttade 1808 till Stora Åby.

Sven Persson	1790, torpare
H1 Anna Stina Jonsdotter	1788, död 1820
H2 Karin Jaensdotter	1791 i Rinna
Johanna	1821, död samma år

Sven och Anna gifte sig 1817. Han uppgavs då vara från Harsbol och hon från Erstorp. En titt i födelseboken säger oss att han var son till bonden Peter Svensson och hans hustru Katharina Jönsdotter i Harsbol.

Anna Stina hade möjligen sitt ursprung i Sjögetorp. Till sitt förpantnings-
torp på Kulhults ägor kom de 1819 från Harsbol. Anna Stina dog i barns-
börd 7 februari 1820. Sven gifte sig samma år med Karin Joelsdotter. De
fick en dotter, Johanna, 1821 men hon dog av slag, 10 veckor gammal.
Sven och Karin flyttade till Harsbol 1822.

Johan Nilsson	1772 i Stora Åby, torpare
Maja Persdotter	1779,

Johan och Maja gifte sig 1802. Då uppgavs de båda bo i Fogeryd och de
hade sedan ett torp på Fogeryds ägor. Det var troligen omkring 1816 som de
kom till Kulhults ägor. Här uppges att de *brukade änkans torp* och denna
änka var troligen Elin Nilsdotter, änka efter Johan Vallander, se ovan.

Efter några år flyttade Johan och Maja till Stora Åby. De var dock kvar
ännu år 1819. Då hördes de båda som vittnen i ett tvistemål mellan Zachris
Jonsson och Jonas Andersson i Angseryd, se ovan. Det är tänkbart att de
brukade torpet Mossebo.

Håkan Jonsson	1876 i Adelöv, torpare
Maja Erikdotter	1784 i Adelöv
Jonas Magnus	1816
Anders Johan	1818
Anna Stina	1814
Karl Peter	1820

Både Håkan och Maja var från Adelövs socken. De gifte sig i Adelöv
1813 och då uppgavs Håkan vara tjänsteträng från Örberga. De hade först
ett torp på Lilla Krokeks ägor. Till Kulhults ägor kom de 1819. De flyttade
1821 till Tyrsabol.

Peter Nilsson	1802, "gift dräng",
Stina Greta Andersdotter	1801
Johan Christopher	1826

Peter Nilsson var torparson från Börstabols ägor. Hans farfar var bond-
son från Börstabol. Peter gifte sig 1825 med Stina Greta Andersdotter. Peter
var sedan dräng på olika ställen, först i Kulhult. Troligen efter bara ett år
flyttade de till Harsbol. Senare blev han torpare på Börstabols ägor och in-

nehade det torp som låg utmed vägen mellan Börstabol och Kulhult och där platsen fortfarande kallas Peter Nilsas.

Brita Kato 1792, gammal piga, kom från Fogeryd 1834.
öä d Stina Lotta 1821, t Angseryd 1836

Brita Kato var dotter till ryttaren Peter Kato och Stina Jönsdotter på Bankaby ägor. Brita hade en besvärlig resa genom livet. Föräldrarna var sjuka och fattiga. Brita var tidigt ute och tjänade piga hos bönder. Hon fick en oäkta dotter 1821, när hon tjänade i Munkeryd.

Det var svårt att vara en ogift moder på den tiden. Hon kom till Kulhult någon gång vid mitten av 1820-talet. 1834 flyttade hon till Börstabol. Hon avled där den 26 juni 1842. Hon var sjuklig och uppges i dödsnotisen i kyrkoboken som *tidvis kurhushjon*. Hennes dotter, Stina Lotta, var tidigt ute som tjänstepiga och hon flyttade 1838 till Rogslösa.

Abraham Persson 1786, brukare
Maja Andersdotter 1797,

Abraham och Maja bodde några år i Kulhult och uppgavs vara brukare. Det var förmodligen på Kulhults gård. De hade dräng och piga. De flyttade efter några år till Västra Haddåsen 1825. De flyttade därifrån vidare till Hårstorp, sedan till Klämmestorp. Jag har inga uppgifter om deras bakgrund.

Johan Johansson 1791 i Vireda, till hus
Maja Jaensdotter 1789 i Adelöv,
Anders Johan 1819 i "
Karl Lars 1825,
Anna Maja 1821,
Stina Greta 1823,

Johan och Maja kom till Fogeryds ägor 1821 från Adelöv. Till Kulhults ägor kom de troligen 1823 eller 1824. De uppgavs då *till hus* och i födelseboken som *inhyses*, vilket kanske innebar att de arbetade vid gården. Men i födelseboken uppgavs de när sonen Karl föddes 1825 att de bodde på ägorna. De flyttade 1825 till Haddåsens ägor. Därifrån flyttade de 1826 till Adelövs socken.

Sven Jonsson 1782, torpare
Maja Larsdotter 1792,
Maja Stina 1825, död 1825
Karl Johan 1828 bonde i Klämmestorp
Kristina Sofia 1830, gift och utfl. till V Tollstad 1855

Sven och Maja gifte sig 1822 och båda uppgavs då vara från Bodebol. De köpte ett förpantningstorp på Kulhults ägor 1822. Sven uppges i husför-

hörslängden vara ofärdig. Kanske kan vi gissa på att det var Vissmanstorp som detta gällde.

I domboken för vintertinget 1823 har intagits ett inbördes testamente mellan Sven och Maja. Det var riksdagsmannen Samuel Andersson i Bankaby som hjälpte dem med detta och det undertecknades den 28 juni 1822 i deras torp på Kulhults ägor.

Maja dog av hysteri 13 augusti 1836. Vad detta egentligen var är svårt att säga, men vi kan utgå från att det var en sjukdom som tillhörde nervsystemet. Sven gifte sig 1838 med Ingeborg Jaensdotter från Kopparp. 1844 flyttade så hela familjen till Kopparps ägor, troligen till torpet Starklyckan. Ingeborg dog 1855. Barnen hade flyttat hemifrån och Sven Jonsson var ensam kvar på torpet i Kopparp och står från omkring år 1850 som *inhyses*. Han dog 1761 hos en dotter i Forsby i V Tollstad.

Emanuel Persson	1797, torpare
Kristina Svensdotter	1807 i Väversunda,
Anna Maja	1828, död samma år,
Karl Johan Oskar	1829,

Emanuel var troligen son till bonden Peter Jonsson och hans hustru Sara Jonsdotter i Öninge. Kristina var dotter till bonden Sven Samuelsson och hans hustru Katharina Jonsdotter i Klämmestorp, men född i Väversunda. De gifte sig 1827 och båda uppgavs då vara från Kushults ägor, vilket bör vara Näteryd. De kom till ett förpantningstorp på Kulhults ägor samma år från Näteryd.

De flyttade 1831 till Glasfall där de arrenderade ena gården, sedan till Tällekullen och därefter till Klämmestorp, senare till Gåsabol och där slutade Emanuel sina dagar som fattighjon 1877. Kristina Svensdotter dog där två år senare. Läs mera om denna familj i berättelsen om Gåsabol.

Per Håkansson	1774 i Linderås,
Maja Andersdotter	1776 i "
Gustaf	1814 i Säby,

Per och Maja kom till Kulhults ägor från Stora Åby 1831. De innehade här ett förpantningstorp. De stannade bara någon kort tid och sedan flyttade de vidare, okänt vart.

Maja Andersdotter 1752

Maja Andersdotter uppges i husförhörslängderna vara en fattig änka på Kulhults ägor, men uppges det, hon bodde tydligen någon gång också på Fogeryds ägor. Vem hon var är jag inte riktigt säker på. Kanske var hon änka efter Stefan Törngren på torpet Staffangatan. Han dog redan 1790 men änkan, som var född 1752, levde ända till 1824, då hon dog.

Gustaf Petersson 1781, torpare på torpet Mossebo
P Kristina Jonsdotter 1822 i Heda,

Fadern, änklungen
Peter Gustafsson 1754,
Anna Stina 1811, gift med Johannes Zachrisson, se nedan

Omkring 1822 kom Gustaf Petersson som torpare till Kulhults ägor. Han var född på Maltmossens ägor 1781, son till torparen Peter Gustafsson och hans hustru Lena Jonsdotter. Föräldrarna flyttade 1807 till torpet Snabben på Tällekullens ägor.

De hade där ett kontrakt på 18 års tid. Lena Jonsdotter dog och fadern gifte sig 1810 med Katharina Davidsdotter, torpardotter från Kulhults ägor, se ovan. Katharina Davidsdotter dog 1824. Gustafs far och en syster bodde sedan hos Gustaf Petersson på Kulhults ägor, på det torp som på 1840-talet i kyrkoboken bar namnet Mossebo.

Gustaf Petersson var ogift och förblev ogift. Han hade från 1844 en piga hos sig som hette Kristina Jonsdotter. Där bodde också en änka. I 1850 års husförhörslängd beskrives Gustaf Petersson som *ofärdig och puckelryggig*. Han dog på *Mossebo* 1855.

Då uppgavs att han var änkeman, men någon hustru har inte någon gång antecknats, och inte heller någon vigseluppgift. Hans piga, Kristina Jonsdotter gifte sig 1856 med Gustaf Henrik Petersson, se längre fram i denna berättelse.

Johannes Zachrisson 1809, torpare och dräng
H1 Anna Stina Persdotter 1811
H2 Anna Ludvigsdotter 1818 i Adelöv
Andreas 1835
Johanna Fredrika 1836
Kristina Karolina 1844,

Johannes var son till bonden Zachris Jonsson och hans hustru Sara Lena Håkansdotter i Kulhult, se ovan. Johannes var lite äventyrlig. Han antecknades för fylleri både 1835 och 1836 och för svordom och fylleri 1840. Detta var inget ovanligt i och för sig vid denna tid med omfattande spritkonsumtion. Han gifte sig 1834 med Anna Stina Persdotter, dotter till Peter Gustafsson, se ovan.

Johannes är antecknad dels som torpare och dels som dräng vid gården, varvid de kan antas ha bott vid gården. Anna Stina dog av slag den 14 mars 1838. Johannes gifte sig 1848 med Anna Ludvigsdotter. De flyttade omkring 1855 från Kulhult till Kushult, där de inköpt 1/48 mtl. Om Johannes uppges i husförhörslängden 1855 att han var *fyllig till ytterlighet*.

Vid hösttinget 1838 inlämnades ett torpkontrakt, där Zachris Jonsson och hans hustru till *vår kära son Johannes Zachrisson upplåter mark till ett torp, beläget på ömse sidor om vägen invid rågången mot Bultsbol*. Jag förmodar att i inskrivningen i domboken har det råkat skrivas Bultsbol i stället för Harsbol. Vi kan därför anta att det var torpet Sandkulla som här uppstod.

Av domboken för 1839 framgår att kronolänsman Nelson åtalat dels Johannes Zachrisson och dels bonden Peter Andersson i Kulhult för fylleri och slagsmål. Johannes inställde sig inte vid tinget och rätten beslutade då om hämtning av honom till nästa ting. Någon fortsättning av målet har jag inte funnit.

Om dottern Kristina Karolina finns antecknat att hon flyttade till Stockholm och gifte sig med lykttändaren Nils Magnus Svensson, född 1841 i Skärstad. De hade fem barn. Så fick vi här också med en lykttändare i Stockholm om vår berättelse om Kulhult.

Nils Abrahamsson	1782, torpare,
Jonas Andersson	1866
H Stina Jonsdotter	1786 i Stora Åby,
Peter	1817, liten, ofärdig, puckelryggig
Anna Maja	1820, puckelryggig, krympling
Johanna	1823, död 1825 av kikhosta
Andreas Jönsson	1817,

Nils var son till bonden Abraham Nilsson och hans hustru Sara Larsdotter i Stora Smedstorp. Föräldrarna hade någon tid en gård där men flyttade sedan till Stavrebergs ägor. Stina var förmodligen från Halvarby i Stora Åby. Nils och Stina kom till Smedstorps ägor troligen 1816 och bodde där till 1821, då de flyttade till ett förpantningstorp på Kulhults ägor. De hade två barn, Peter född 1817 och Anna Maja född 1820. Nils dog av slag den 26 augusti 1823 på Kulhults ägor.

Stina gifte sig då med Jonas Andersson, änkeman och tidigare torpare på Kråketorps ägor.

Äktenskapet med Jonas Andersson var tydligen inte lyckligt. Jonas varnades för oenigheter i äktenskapet. Han dog 1846 i Fattighuset i Ödeshög. Stina Jonsdotter dog i Kulhult den 8 januari 1864 som *fattighjon*. Hennes barn, Peter och Anna Maja, uppgavs i husförhörslängden båda vara ofärdiga och puckelryggiga. Var det hårt arbete med att bryta mark på torpet som orsakat detta?

Anna Maja Nilsson bodde kvar som inhyses hos brodern. Det var nämligen Peter som övertog den förpantning som troligen deras fader förvärvat, se vidare nedan. Anna Maja gifte sig 1867 med Johan Magnus Bandur och flyttade med honom till Öjan. Där dog hon 1884.

Peter Nilsson	1817, torpare på Mossebo,
H1 Johanna Andersdotter	1822,
H2 Amalia Petersdotter	1844
Kristina Karolina	1851, g m August Petersson, statdräng i Kushult
Karl August	1853
Johan Albin	1855
Klara Josefina	1863,

Peter och Johanna gifte sig 1849. Peter var son till Nils Abrahamson och Stina Jonsdotter, se ovan. Johanna var bonddotter från Bultsbol. De drev torpet vidare. Av husförhörlängden framgår att deras torp var Mossebo. Eftersom samtidigt Gustaf Petersson hade förpantning på Mossebo kan vi anta att detta torp egentligen var två torp, kanske då uppdelat på två ägare. De fick fyra barn.

Hustrun Johanna dog 1867 av bröstlidande. Peter gifte sig året därpå med Amalia Petersdotter, torpardotter från Sunneby ägor. De flyttade 1870 till Klämmestorp. Där uppges Peter vara arbetare. Han dog där av lunginflammation 1872.

Karl Persson	1799 i Säby, brukare
H Maja Johansdotter	1808 i Bälaryd
Gustava	1825 i Säby
Stina	1829 i "
Johannes	1834
August	1836,

Karl och Maja uppges ha kommit från Säby socken till Kulhult 1834 och antecknades som brukare. Detta kan möjligen avse gården, eller en del av den. De hade också dräng och piga. Familjen flyttade möjligen till Tyrsabol efter ett par år. De återfinns 1840 i Sunnesjö, där de antecknats "till hus" men samma år flyttade de vidare till Stora Åby.

Vid vintertinget 1837 har i domboken antecknats att Karl Persson hade instämt bonden Inge Ingesson från Åskeryd i Adelöv, med anledning av ett slagsmål på Karl Perssons ägor. Ingesson hade inte hunnit bli kallad och målet uppsköts.

Peter Bank	1774 i Linderås, torpare
H Maja Andersdotter	1776
Gustaf	1814,

Peter hade rötterna i Finnanäs i Linderås men hade varit soldat, troligen i Säby, och fått namnet Bank innan han kom till Kulhults ägor på ett förpantningstorp 1831. De stannade inte länge här utan flyttade till Sunneby 1834.

Peter Larsson	1775 i Stora Åby, torpare
Maja Jonsdotter	1784
Karl Peter	1827, utfl. 1845
Anna Greta	1812, till Rök 1837

Peter och Maja kom till Kulhults ägor 1834 från Stavreberg. Peter hade varit gift en gång tidigare och hade innehaft en gård i Stavreberg. Peter Larsson dog 20 november 1843 av lungsot. Maja Jonsdotter dog 1847, troligen på Fattighuset i Ödeshög. Placeringen i husförhörlängden tyder på att de bodde på torpet Mossebo hos Gustaf Petersson.

Johannes Persson	1775, i backstuga,
Stina Jonsdotter	1788
Kristina	1822 i Heda, se nedan
Johanna Nilsson	1824, fosterdotter
Karl Johan	1827, torpare på Skrädebergs ägor

Johannes var son till Peter Eriksson och Maria Andersdotter i Västra Haddåsen. Han hade tidigare bott i Heda och varit gift där men blivit änka. Han kom därifrån 1826 till Vantekullen och gifte sig med Stina Jonsdotter. Stina var dotter till torparen Jonas Jonsson och Lisa Andersdotter på Sestorps ägor.

I Vantekullen skrevs Johannes som dräng. De kom år 1833 till en backstuga på Kulhults ägor från Bodebol och uppgavs då vara utfattiga. I husförhörslängden år 1850 är de skrivna under torpet Staffangatan som inhyses. Namnet Staffangatan har för övrigt inte förekommit tidigare och har kanske tidigare hört till torpet Mossebo. Stina Jonsdotter dog av bröstfeber den 5 december 1855. Johannes dog den 2 december 1856 av slag. Dottern Kristina gifte sig 1856 med Gustaf Henrik Petersson och de brukade torpet Mossebo, se längre fram.

Peter Andersson	1791, brukare
H Maja Lisa Samuelsson	1796,
Karl Johan	1818
Maja	1816,
Anders	1821,
Johan Herman	1825,
Gustaf	1828,
Anna Greta	1832,
Johanna Sofia	1837,

Peter och Maja Lisa kom från Stora Åby till Kulhult 1837 och Peter uppges vara brukare. Vi kan anta att detta gällde gården. Peters bakgrund är okänd. Maja Lisa var dotter till Samuel Eriksson och Lena Johansdotter i Öjan. De stannade i Kulhult till 1840 då de flyttade till Norra Bråten.

Johannes Persson	1805 i Gränna, brukare
H Stina Greta Jönsdotter	1808 i Adelöv
Johan Alfred	1838
Stina	1833,
Johanna Sofia	1835
Karl August	1840,

Johannes var son till Peter Danielsson och Maria Svensdotter i Kopparp (men född i Gränna socken). Stina Greta var dotter till Johannes Jonsson och Anna Larsdotter i Öjan (men född i Sutarp i Adelöv). Johannes och Stina kom från Glasfall till Kulhult 1839 och uppges vara brukare och vi kan anta att de arrenderade gården i Kulhult. De flyttade 1842 till Stora Krokek.

Lars Anders Johansson 1816, dräng
H Maja Lena Johansdotter 1801 i Rinna,
August 1834,
Alfred Reinhold 1844,

Lars kom från Sjöstorps ägor. Majas bakgrund är okänd. Hon hade bott i Börstabol ett par år och kom därifrån till Kulhult 1842, då de gifte sig. I husförhörslängden uppges att Lars straffats för något brott till 40 par spö och fästning. Vad brottet bestod i har jag ingen uppgift om. De flyttade till Harsbol 1844.

Daniel Nilsson 1802 i Mjölby, förpantningsägare,
H Maja Stina Svensdotter 1810 i Åby,
Johanna Maria 1843, gift med Anders August Andersson, se nedan
Karl Johan 1846, död samma år
Johannes 1847, död 1848
Anna Greta 1849, gift, se nedan
Kristina Charlotta Tapper 1831 i Sthlm, barnhusbarn,

1846 kom Daniel Nilsson och hans hustru Maja Stina Svensdotter från Bodebol till Kulhults ägor, där de inköpt en förpantning. Daniel var född i Mjölby 1802 och Maja Stina i Åby 1811. De hade fyra egna barn och ett fosterbarn.

Dottern Anna Greta gifte sig 1867 med Per August Natanaelsson från Sunneby och de bosatte sig där. Där anmälde hon sin make för bl. a. otidigt uppförande. Per August kallades till prästen för samtal men inställde sig inte. År 1868 rapporterades hustrun försvunnen. Hon hade enligt maken rymt till Amerika.

Anders August Andersson 1847 i Adelöv, dräng, torpare (?)
H Johanna Maria Danielsdotter 1843,
Hilma Josefina 1871,
Karl Johan 1873,
Ida Matilda 1875,
Hanna Maria 1876.
Augusta Lovisa 1877, död 1879
Anders Reinhold 1879, död 1879
Hulda Axelina 1880,

Johanna gifte sig 1870 med Anders August Andersson, född i Adelöv 1847. Han kom till Kulhult från Bankaby 1870 och var först troligen dräng vid gården i Kulhult. När Johannas far dött 1884 övertog de troligen hans förpantning. De flyttade 1890 med sina sju barn till ett torp på Klämmes- torps ägor 1890. Anders kallades för "Anders Daniel".

Bostadshuset på Daniels torp såldes 1 november 1890 för 200 kronor till Frans Johansson i Stavreberg och är det bostadshus som idag finns på Klin-tagården i Stavreberg. Yngve i Stavreberg har muntlig tradition om detta torp. Han har också i sin ägo en äldre dagbok, av vilken köpet, nedtagningen och

transporterna detaljerat framgår. Stugan är än idag i gott skick. Det var ett bra hus de hade på Daniels torp, det kan vi än idag konstatera.

Den rikliga förekomsten av odlingsrösen vid Daniels torp talar för att torpet funnits under lång tid. Kanske har detta torp funnits redan från början av 1700-talet?

Jöns Samuelsson	1796 i Lommaryd, bonde
H Stina Jonsdotter	1793 i Flisby,
Johan Peter	1823 i Lommaryd
Anna Stina	1826 i "
Karolina	1829 i " , gift till Orlunda
Johanna Ulrika	1833 i " , g m livgr. Hag i Rogslösa
Johan August	1849, son till Anna Stina ovan.

Jöns och Stina kom från Lommaryd 1845 och övertog gården i Kulhult efter Zachris Jonsson som en tid dessförinnan så tragiskt lämnat jordelivet. Jöns och Stina plågades av sjukdom och vistades båda på kurhuset uppges det i husförhörlängden 1856.

De flyttade 1858 till ett förpantningstorp på Tällekullens ägor. Där dog Stina 1858. Jöns dog 1869 i Väversunda. Gården i Kulhult övertogs då av Per Magnus Samuelsson och hans familj, se nedan.

Johan Henrik Nätt	1826, dräng
H Inga Stina Israelsdotter	1821 i Gränna

Johan Nätt kom till Kulhult som dräng 1847. Inga kom något senare dit som piga och de gifte sig. De flyttade 1851 till Stora Åby men återkom till bygden 1858, då som innehavare av 1/32 mtl i Stavreberg.

År 1850 bodde ett 40-tal personer här, en bondefamilj om ett 10-tal personer samt på ägorna sju familjer om ungefär 30 personer.

Karl Lantz	1805, torpare
H Lena Andersdotter	1802 i Ekeby, Eklund
Maja Stina	1834,
Frans Johan	1842
Klas August	1847

Karl hade sin bakgrund i Hårstorp och Stavreberg, son till Jöns Lantz och Brita Stina Månsdotter. Lena var dotter till stålbrännaren Anders Eklund och hans hustru Maria Danielsdotter vid Boxholms Bruk. Karl och Lena inneha-

de och brukade Klintagården i Stavreberg men sålde 1848 denna gård till Johannes Svensson.

Karl och Lena flyttade då de till ett torp på Kulhults ägor. De står i 1848 års husförhörlängd upptagna under torpet Mossebo. I nästa husförhörlängd har torpet Staffangatan medtagits, vilken kan tyda på att detta tidigare inräknats under Mossebo.

Karl och Lena flyttade tillbaka till Stavreberg 1848 och hade då förvärvat 1/48 mantal av Gustaf och Anna Maria Haddorf.

Per Magnus Samuelsson 1828, bonde i Kulhult
H Johanna Sofia Hansdotter 1821,
Alida Matilda 1853,
Klara Emilia 1855, gift till Gyllinge
Karl Oskar 1857, gift, se nedan
Hilma Teresia 1866,

Per var son till Samuel Svensson och Maria Persdotter i Lilla Krokek. Johanna var dotter till bonden Hans Olofsson o Maja Larsdotter i Kushult. De gifte sig 1852 och brukade en tid Norrgården i Lilla Krokek men kom 1855 till Kulhult.

En dotter till dem, Klara Emilia, blev gift och bosatt i Gyllinge och med tiden mormors mor till Birgit Friggebo. Från 1882 hade Per och Johanna ett undantag på gården. Per dog den 23 maj 1901 av ålderdom. Johanna dog den 11 maj 1905, även hon av ålderdom.

Karl Oskar Petersson 1857, brukare,
h Augusta Amanda Johansdotter 1861 i Åby
Oskar Ferdinand 1883
Karl David 1885
Alma Maria 1887
August Valfrid 1892

Karl Oskar var son till Per och Johanna ovan. Han gifte sig 1882 med Augusta, som var från Stora Åby. De arrenderade sedan hans föräldragård i Kulhult fram till 1895, då de flyttade till Stora Åby. Gården i Kulhult överogs då av Karl Johan Johansson, se nedan.

Daniel Isaksson 1780 i Åby, torpare,
h Stina Andersdotter 1791 i Hogstad

Daniel och Stina gifte sig 1844. Båda uppgavs då vara från Tällekullens ägor. Daniel var torparson från Granliden. Stinas bakgrund är inte känd. De bodde förmodligen bara någon kort tid på Kulhults ägor.

Anders Jonsson 1819, "till hus"
H Hedda Petersdotter 1828 i Adelöv,
Johan August 1851,
Matilda Josefina 1853,
Karolina 1857, död samma år

Anders var son till torparen Jonas Eriksson och hans hustru Katharina Bengtsdotter på Börstabols ägor. Han gifte sig 1856 med Hedvig Persdotter. De kom till Kulhult omkring 1857 och flyttade efter någon kort tid till Glasfall. De bodde troligen vid gården.

Gustaf Henrik Petersson	1827 i Åby, torpare
H Kristina Johansdotter	1822 i Heda,
Johan Teodor	1858, gift och bosatt i Haddåsen
Hilda Josefina	1862, till Amerika 1888

Stina Jonsdotter 1786 i Åby, änka, Gustaf Henrik Peterssons mor

Gustaf Henrik och Kristina kom 1856 från Hovs församling till ett förpantningstorp på Kulhults ägor. Hon var född i Heda men hade vuxit upp i Kulhults ägor. Hon var dotter till torparen Johannes Persson och hans hustru Stina Jonsdotter. Kristina dog 1867. Gustaf flyttade året därpå till Kopparp och ingick nytt äktenskap.

Det kan nämnas att sonen Johan Teodor blev farfars far till Ebbe Åsenhed. Ebbe har uppgivit att familjen bodde på torpet Staffangatan. Om Gustafs vidare öden kan nämnas att hans andra hustru dog 1887. Gustaf gifte sig sedan med Johanna Maria Johansdotter. De bodde in tid i Holkaberg, därefter i Glasfall och från 1897 i Östra Haddåsen. Där dog han 1912 av slagfall.

Sven Samuelsson	1817 i Åby, torpare
H Maria Johansdotter	1826
Karl Gustaf	1849, till Amerika 1869
Matilda Josefina	1852, gift med Frans Bengtsson i Klämmestorp
Johan Albin	1859, till Åby socken 1877

Sven var son till Samuel Svensson och Maja Jonsdotter i Uppsala, Stora Åby socken. Maria var dotter till nämndemannen och kyrkvärden Johannes Persson och hans hustru Johanna Jonsdotter i Kråketorp. De gifte sig 1849 och Sven var en tid dräng hos sin svärfader. 1851 kom de till Vissmanstorp på Kulhults ägor. De stannade sedan kvar där på detta torp. Sven Samuelsson dog av magsår 1881 och Maria dog 1883 av lunginflammation.

Anna Sofia Jakobsdotter	1825 i Acklinga, änka
Johan August Andersson	1851,
Gustava Charlotta	1855,

Anna hade varit gift med Anders Larsson och bodde med honom i Gumby. Mannen dog 1855. Hon bodde kvar en tid i Gumby innan hon 1865 kom till Kulhult, där hon troligen bodde "till hus" hos Per Magnus Samuelsson. Hon var sannolikt engagerad i väckelserörelsen.

I husförhörslängden på 1870- och 1880-talet står att hon var läsare och att hon *var satt från nattvarden* samt att hon var utfattig. Hon överfördes till Fattighuset i Ödeshög på 1890-talet och hon dog där den 5 april 1902 av ålderdom.

Anders Peter Häger 1825, torpare,
 H Maria Matilda Setterberg 1844 i Kvarsebo,
 Hilma Matilda 1864 i Kvarsebo
 Karl Anton 1866 i "
 Ida Maria 1870,

Anders och Maria kom från Kvarsebo år 1868 till ett förpantningstorp på Kulhults ägor. De flyttade år 1873 till Bankaby och några år senare flyttade de till Kvarsebo. Det kan tilläggas att Anders hade sina rötter i Öninge.

Maja Stina Larsdotter 1821, torpare,
 Emilia Augusta 1855,
 Helena Josefina 1858,
 Karolina Josefina 1861,
 Jenny Amanda 1865,

Maja var gift med bonden Peter Johan Johansson i Harsbol. Denne dog 1869 och Maja flyttade 1870 med sina barn till ett förpantningstorp på Kulhults ägor. Hon flyttade 1873 vidare till Bankaby.

Per Johan Pang 1810 i Heda, torpare,
 H Anna Maria Isaksdotter 1813 i Flisby,
 Karl Johan 1842, tog namnet Wiss och övertog torpet Sandkulla
 Frans Oskar 1845,
 Sven Peter 1847,
 Anna Lotta 1850, död samma år
 Anders Gustaf 1852, död 1857
 August 1855, död 1857

Per Johan Pang var född i Heda 1810. Han var soldat några år omkring 1850 för Ödeshögs Skrapegård. 1852 kom han till Bankaby som soldat. Han var gift med Anna Maria Isaksdotter, född 1811 i Flisby. Efter att han i 20 år varit soldat för Bankaby fick han avsked (= pension) och köpte en förpantning på Kulhults ägor, vilket av allt att döma var Sandkulla.

Detta torp innehade han och hans hustru till 1880, då de flyttade till Åkers församling. 1890 återkom Per Johan och bodde sedan på Sandkulla till sin död 1910.

Karl Johan Wiss 1842, torpare, f.d. soldat
 H Emilia Sofia Vig 1842,
 Anna Charlotta 1869 i Rök,
 Axel Herman 1871 i "
 Klara Josefina 1873 i "
 Karl Johan 1876 i "
 Eda Martina 1884 i "
 Ester Sofia 1856, död 1886,

Karl Johan var son till Per Johan Pang och hans hustru ovan. Han blev soldat och erhöll soldatnamnet Wiss. Han kom från Rök 1884 och övertog föräldrarnas torp. Han var gift med Emilia Sofia Vig, född 1842, soldatdotter från Visjö.

Det blev dottern Eda som övertog föräldrarnas torp. År 1920 har en fosterson kommit dit, Harry Viss. Det blev han som efter Eda övertog torpet.

Johan Gustaf Sandberg	1831 i Stockholm, torpare
H Johanna Svensdotter	1833 i Haurida,
Hulda Maria	1868 i V Eneby, till Amerika 1885

Sandberg hade bott på olika håll innan han med sin familj 1884 kom från Bankaby till ett förpantningstorp på Kulhults ägor. Dottern Hulda reste till Amerika 1885. Johan och Johanna arrenderade först en förpantning på Kulhults ägor men köpte senare denna. 1895 flyttade de till Skrädeberg. Där dog Johanna 1909 och Johan 1912. Vilket torp de hade på Kulhults ägor är svårt att säga.

Vi har nu börjat närma oss sekelskiftet år 1900 och torpepoken på Kulhults ägor har nu gått till sitt slut, bortsett från Sandkulla, där Karl Johan Wiss med sin familj bodde.

På gården i Kulhult hade vi sett att Karl Oskar Petersson med sin familj flyttade från Kulhult 1895 till Stora Åby. Efter dem kom Karl Johan Johansson,

Karl Johan Johansson	1845 i Adelöv, bonde i Kulhult.
h Alida Matilda Persdotter	1853
Alma Teresia	1879 i Adelöv
Karl Oskar	1893 i Adelöv

Denna familj kom från Adelöv till Kulhult 1895. Karl Johan hade sina rötter i Glassås i Adelöv. Alida däremot hade sina rötter i Kulhult. Hon var nämligen dotter till Per Magnus Samuelsson och Johanna Sofia Hansdotter i Kulhult. De brukade gården fram till omkring 1910.

Då övertogs gården av sonen Karl Oskar. Johan och Alida satt då på sitt undantag. Alida dog i Kulhult 1912 av magsjukdom. Karl Johan följde sedan med sonen och hans familj vid flyttningen till Sväms Västergård. Där dog Karl Johan 1919 av ålderdom.

Karl Oskar Karlsson	1883 i Adelöv, hemmansägare
h Hilda Amanda Andersson	1885
Florence Laura	1910

Karl Oskar var son till Karl Johan och Alida ovan. Hilda var från Tyrsabol. De övertog gården i Kulhult omkring 1910. Någon gång före 1920 lämnade de Kulhult och flyttade till Sväms Västergård.

År 1900 bodde 10 personer i Kulhult, en bondefamilj samt två personer på ett undantag samt på Sandkulla fyra personer. De övriga torpen var då öde.

Från Östgöta-Bladet har jag inhämtat att söndagen den 19 juli 1914 hölls en fosterländsk fest i Kulhults vackra äng. *Festen inleddes av läraren A F Nilsson i Siggeryd med välkomsthälsning. Lantbrukaren Nordkvist från Aspeby höll ett fosterländskt tal. Här efter sjöngs "Du gamla du fria" etc. Festen var särdeles angenäm. Den förhöjdes väsentligt av Ödeshögs Skyttegilles musikkår.*

Otto Farman Fransson	1879, bonde i Kulhult
h Frida Karolina Karlsdotter	1889 i Åby
Ebba Ingeborg	1915
Elsa Maria	1917
Helge	1921

Farman var från Bultsbol, son till Frans Vilhelm Johansson och Johanna Jonsdotter. En bror till honom var Oskar Fransson i Bultsbol. Farman och Frida gifte sig 1914. Frida var från Boet i Stora Åby.

Farman hade i ett par omgångar varit i Amerika, sammanlagt 13 år. Efter giftermålet köpte de gården i Kulhult. Sonen Helge övertog gården men sålde den senare till Gösta Gustavsson i Börstabol.

Farman Birger Karlsson	1887, sågmästare
h Gerda Florentina	1889
Ingeborg Maj.Lisa	1919

Farman och Gerda bodde här en kort tid omkring år 1920. Farman var son till Otto Johansson och Josefina Karlsdotter i Munkeryd. Gerda var dotter till Karl Andersson och Gustava Maria Svendsdotter i Lilla Krokek.

Efter en kort tid i Kulhult flyttade de till Daglösa. Farman var sågmästare vid sågen i Tällekullen. År 1928 flyttade de till Harsbol.

Helge Fransson bodde kvar i Kulhult till omkring 2005. Då flyttade han till Ödeshög.

Detta är min berättelse om byn. Jag har på liknande sätt skrivit om övriga byar i Stava-bygden samt en särskild berättelse om bygden.

Arne Ivarsson